

VLAAMSE ADVIESCOMMISSIE VOOR VOLKSRAADPLEGINGEN
VAV 2013/1

In haar vergaderingen van **vrijdag 14 juni 2013** om 10.30 uur, heeft de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen, samengesteld uit:

De heer Brecht Steen, Voorzitter,

De heer Jean Dujardin ,
Mevrouw Raymonde Rommel,
De heer Arne Vandaele, plaatsvervanger,
Mevrouw Ann Francois, plaatsvervanger, stemgerechtigde leden,

De heer Bengt Verbeeck,
De heer Chris Rollewagen, leden met raadgevende stem

Mevrouw Julia Jacobs, plaatsvervangend secretaris,

naar aanleiding van drie vragen gesteld door de stad Sint-Niklaas

beraadslaagd en het volgende advies gegeven:

Vraag 1: *Voldoet de ingediende vraag “Ophaling van het huisvuil is een openbare dienstverlening. Moet onze reinigingsdienst een stadsdienst zijn ?” aan de voorwaarden van vraagstelling voor een volksraadpleging ?*

De vraag voldoet inhoudelijk aan de decretale vereisten, ook al heeft de vraag onrechtstreeks een budgettaire weerslag. In vroegere adviezen heeft de Commissie er immers op gewezen dat uit artikel 214, § 1, van het gemeentedecreet niet mag worden afgeleid dat elk onderwerp met financiële gevolgen van een raadpleging zou zijn uitgesloten. Dat zou enkel het geval zijn wanneer het antwoord op de vraag uitsluitend en rechtstreeks gevolgen zou hebben voor de gemeentelijke begroting. (cfr. Adviezen VAV/1998/9 van 10 juli 1998 en VAV/2011/7 van 24 juni 2011).

De Commissie beveelt evenwel aan om de vraag helderder te formuleren. Het voorwerp van de vraagstelling lijkt niet volledig samen te vallen met de problematiek die in de motiverende nota wordt beschreven, wat de vraag dubbelzinnig maakt, en bovendien is de eerste zin een loutere vaststelling die niet thuishoort in een vraagstelling.

De vraag zou bijvoorbeeld als volgt kunnen worden geformuleerd: ‘Moet het stadspersoneel instaan voor de huis-aan-huisophaling van het restafval?’ of ‘Moet de stedelijke reinigingsdienst instaan voor de huis-aan-huisophaling van het restafval?’

Vraag 2: Artikel 207,2° van het gemeentedecreet bepaalt dat het verzoek alleen ontvankelijk is als onder meer de naam en voornamen, geboortedatum en woonplaats van iedereen die het verzoekschrift heeft ondertekend, zijn vermeld. Bijgevolg werden bij de controle van de geldige handtekeningen alleen voluit geschreven voornamen aanvaard en geen initialen. Onderschrijft de adviescommissie het standpunt, dat alleen voluit geschreven voornamen mogen worden weerhouden op basis van artikel 207, 2° van het gemeentedecreet ?

De Commissie is van oordeel dat het vermelden van enkel de initialen van een persoon op zichzelf genomen nog geen reden is om een handtekening te schrappen. In vroegere adviezen heeft de Commissie (zie o.m. de adviezen VAV 2011/1 van 18 maart 2011 en VAV 2011/2 van 14 april 2012) wat de vermelding betreft van de voornamen van de ondertekenaars, immers gesteld dat het de bedoeling van de decreetgever is geweest dat de ondertekenaars duidelijk identificeerbaar zijn (zie artikel 208, tweede lid, 3°, van het Gemeentedecreet), zodat kan worden nagegaan of zij aan alle decretale criteria voldoen om een verzoek tot organisatie van een gemeentelijke volksraadpleging te ondersteunen. Het zal daarom niet altijd noodzakelijk zijn dat alle voornamen van de ondertekenaar worden vermeld. Wanneer de ondertekenaar voldoende kan worden geïdentificeerd aan de hand van de andere gegevens die voorkomen op het formulier, moet de handtekening van deze persoon beschouwd worden als een geldige handtekening.

Het bestuur heeft, overeenkomstig artikel 208, tweede lid, 3°, van het gemeentedecreet, uiteraard de mogelijkheid om een handtekening te schrappen als de overige gegevens van de ondertekenaar niet toelaten zijn identiteit te controleren.

Hoewel dit in de vraag niet aan bod komt, meent de commissie ook een opmerking te moeten maken over de datum waarop de leeftijdsvoorwaarde bedoeld in artikel 209, § 1, 2°, van het gemeentedecreet moet worden vervuld. Uit de stukken van het dossier blijkt dat de gemeente Sint-Niklaas enkel de handtekeningen heeft meegeteld van personen die vóór 1 april 2013 de leeftijd van 16 jaar hebben bereikt. Uit artikel 209, § 2, eerste lid, van het gemeentedecreet blijkt echter ondubbelzinnig dat de leeftijdsvereiste moet zijn vervuld op de datum waarop het verzoekschrift werd ingediend.¹ In dit geval is dat 28 mei 2013. De handtekeningen van personen die 16 jaar zijn geworden tussen 1 april en 28 mei 2013 zijn dus ten onrechte geschrapt.

---

¹ Tijdens de parlementaire voorbereiding werd een amendement dat er toe strekte de datum van ondertekening als richtsnoer te kiezen uitdrukkelijk verworpen ten voordele van een subamendement dat stelde dat de datum van indiening van het verzoekschrift richtinggevend is (Verslag-VANPOUCKE bij het Wetsvoorstel dat heeft geleid tot de wet van 13 mei 1999 'tot wijziging van de artikelen 318 tot 323 van de nieuwe gemeentewet betreffende de gemeentelijke volksraadpleging', *Parl.St* Kamer, 1996-97, nr. 1174/8, 27 en 29). Er werd onder meer het volgende verklaard. "Dit betekent dat een persoon jonger dan 16 jaar, geldig zijn handtekening kan plaatsen, in zoverre het verzoekschrift ten vroegste wordt ingediend op de datum dat betrokkene de volle leeftijd van 16 jaar heeft bereikt"

Vraag 3: *Mogen de indieners van het verzoekschrift bij gebrek aan voldoende geldige handtekeningen om de drempel van 10 % te bereiken, het ingediende aangetekende verzoekschrift nog aanvullen met bijkomende handtekeningen of moeten zij de procedure hernemen om het wettelijk vereiste aantal geldige handtekeningen te bereiken ?*

De Commissie heeft er in het verleden reeds op gewezen dat een verzoek tot organisatie van een gemeentelijke volksraadpleging dat ondersteund is door onvoldoende handtekeningen onontvankelijk is en dat het teruggeven van de "petitielijsten" met het oog op aanvulling niet mogelijk is, omdat die lijsten bij de controle van de handtekeningen administratief zijn verwerkt, met eventuele doorhalingen en/of randbemerkingen en omdat zij in het administratief dossier aanwezig moeten blijven, met het oog op eventueel onderzoek na klacht (VAV/2009/4, van 24 september 2009). Die opvatting wordt bovendien gestaafd door de ontstaansgeschiedenis van de "voorloper" van artikel 208 van het gemeentedecreet.²

Volledigheidshalve vestigt de commissie er de aandacht op dat de gemeenteoverheid in voorkomend geval zelf een initiatief kan nemen tot organisatie van een gemeentelijke volksraadpleging met de vraag die door de initiatiefnemers werd voorgelegd. Conform artikel 205 van het gemeentedecreet kan de gemeenteraad immers ook op eigen initiatief een volksraadpleging organiseren.

DIT ADVIES WERD UITGEBRACHT MET EENPARIGHEID VAN STEMMEN.

**De Voorzitter,
Brecht Steen.**

---

² Tijdens de parlementaire voorbereiding van artikel 321 van de nieuwe gemeentewet, waarvan de tekst later letterlijk werd overgenomen in artikel 208 van het gemeentedecreet, werd tot twee maal toe een amendement verworpen dat moest toelaten een verworpen verzoekschrift terug te sturen om het verder te laten aanvullen met handtekeningen (Verslag-SCHARFF bij het wetsontwerp dat heeft geleid tot de wet van 10 april 1995 'tot aanvulling van de nieuwe gemeentewet met bepalingen betreffende de gemeentelijke volksraadpleging' *Parl.St.* Senaat 1994-95, nr 1338/2, 18 en 19 en Verslag-SHELLENS bij het wetsontwerp dat heeft geleid tot de wet van 10 april 1995 'tot aanvulling van de nieuwe gemeentewet met bepalingen betreffende de gemeentelijke volksraadpleging', *Parl.St.* Kamer 1994-95, nr 1784/3, 12 en 13).

